

Тыднёвік Магілёўскі

№ 7 (48)

18 лютага 1999 г.

Кошт свабодны

У аўторак, 16 лютага, распачалася кампанія па перапісу насельніцтва ў Рэспубліцы Беларусь, якая павінна завершыцца 23 лютага. На просьбу нашых чытачоў яшчэ раз падаем некалькі парадаў для тых беларусаў, якія не заўсёды могуць выразна сфармуляваць свае адказы на адмысловыя пытанні анкет, спрыяючы праз сваю няўпэўненасць магчымаму недакладнаму й прадуманаму выніку таго-ж перапісу.

Вы зробіце правільна, калі:

– Запатрабуеце ад лічальніка анкету на беларускай мове.

– Будзеце адказваць на пытанні па-беларуску.

– Вызначыце сваю «хатнюю» мову як беларускую.

– Пазначыце іншай мовай, якой свабодна валодаеце, не абавязкова расейскую (магчыма, вы ведаеце польскую, украінскую, нямецкую, англійскую і г.д.).

Гэтыя парады складзеныя на падставе рэкамендацый спецыяльнай камісіі Таварыства Беларускае Мовы, якая аналізавала ідэю перапісу і яго магчымыя наступствы.

БЛІЗКАЯ ГІСТОРЫЯ (да 7 стар.)

Пра што сьпявалі, пра што марылі беларускія сыны

Прапануем чытачам дзве чарговыя песьні беларускага антыбальшавіцкага супраціву 1918- пачатку 1950-х гадоў.

То ня дудка мая

То ня дудка мая, не жалейка –
Гэта стрэльба мая –

трохлінейка.

Всяліла мяне, даглядала,
На чужой старане пільнавала.

Як забралі мяне ды ў войска,
Навучалі мяне там па-свойску.

Там ледзь кастачак мне
не зламалі, гэі,

Карабіну за тое даравалі.
Я ў астрозе сядзеў

прад вайною,

Бо свабоды хацеў ды
зь ямлёю,

Уцякаць я хацеў – не ўдалося,
Карабіні мае не знайшлося.

То ня дудка мая, не жалейка,
гэі,

Гэта стрэльба мая –
трохлінейка.

І з дзён мінуўшай продкаў

славы

Аджыў, жыве наш Край ізноў!

Аджыў і князю замак гонкі –

Душа і сьведка даўніх год,

А з ім і зь песьняй роднай,

звонкай

І беларускі наш народ.

У сэрцах зьведных да працы

Юнакаў мужных, малалдых

Квітнее Родны Край Наш – Маці,

Зарой аквечаны, жывы.

Ў баю мы створым дысцыпліну,

Сяброўства цэмантам скуюм.

Сваю каханую Радзіму

Мы вечнай славаю спаюём.

Глядзяць з павагаю ўсе твары,

Усьмешка вуснамі бяжыць.

Хвіліна – гэта думак чары.

Мы хочам жыць,

мы будзем жыць!

Мы зробім ўсё, каб жыла Маці,

Каб не памерла нам навек.

Яднайцеся з намі,

нашы брацця,

Каб беларус быў чалавек.

А.Г. ДАМАНІН На гэтым месцы з'явіўся плакатны аб'ект Цэнтральнай выбарчай камісіі па выбарах прэзыдэнта, што прызначаны на 16 траўня. Сяргей Абалеўскі распавядаў аб тым, каму і як уручаў ён дзямі пакеты выбарчых дакументаў. Гэты матэрыял, які ўвогуле рубрыка аб прэзыдэнцкіх выбарах, не спадбаліся абласнаму ўпраўленьню юстыцыі, куды на прафілактычную гутарку сёння былі выкліканы рэдактар і прадстаўнік заснавальніка газэты Валадар Пурпанаў. Гутарка завяршылася ня надта акрэсьленым папярэджаннем. Увечары мы з ім пабывалі таксама ў абласным ўпраўленьні друку. На тую ж тэму. Каб захаваць ужо набраны, зверстаны і гатовы да друку нумар газэты, — мы прынялі рашэнне пакуль зняць матэрыял, які выклікаў ва ўсіх адпаведных органах незадавальненне. Чытачы, якія чакаюць газэты, нам даражэй. З тым, хто, як і якім чынам парушае заканадаўства аб друку будзем разбірацца будзем пазней. Бо выбары прыдумала не газэта. Іх арганізуе і праводзіць Вярхоўны Савет. Газэта выконвае адведзеную ёй законам і грамадствам ролю: інфармуе чытачоў аб жыцці, фактах і падзеях. Але што нашай уладзе закон, чытачы і нейкае там грамадства...

Па якасці абвестак мясцовыя выбары прайграюць

У мінулыя выходныя ў цэнтры Магілёва з'явіліся плакатныя абвесткі Цэнтральнай выбарчай камісіі па выбарах прэзыдэнта.

На якасць белага паперы, калеровай, прызначанага памеру — гэтыя абвесткі запрашаюць грамадзян прыняць удзел у прэзыдэнцкіх выбарах, якія згодна Канстытуцыі прызначаны, як вядома, на 16 траўня. На плакатах, дарэчы, утрымліваюцца фрагменты адпаведных артыкулаў Канстытуцыі, якія сведчаць аб законнасці прынятага Вярхоўным Саветам рашэння.

Па меншай меры два дні абвесткі, што выглядаюць значна больш прывабна, чымсьці тыя, што ад імя ўлады інфармуюць аб мясцовых выбарах, спакой-

на ўпрыгожвалі сцены падземнага пераходу ў цэнтры горада і некалькі бліжэйшых платоў. Вядома, не было каму (выход-ным!) аддаць мініцыянтам адпаведны загад на знішчэнне «храмосты». Самі-жа ахоўнікі парадку засмучала выдатная якасць плакатаў, бо яны прызначаны да таго, што апазыцыйная агітацыя друкуецца на сьціптых аркушах шэрай паперы. Але ў дадзеным выпадку гаворка ідзе не пра апазыцыю, у звычайным яе разуменні. Гаворка ідзе пра Канстытуцыю, легітымны Вярхоўны Савет, прэзыдэнцкія выбары. Ідэя, безумоўна, вартая якаснай паперы. Адное засмучала: мова абвесткі. Выбары ўсё-ж у Беларусі.

Дзяніс НОВІКАЎ

Датэрміновае галасаваньне.

Падняты родны сыяг

ДЗЯРЖАВЫ

Падняты родны сыяг
дзяржавы,
Ад даўніх спаўшае вякоў.

КРОНІКА ТЫДНЯ ў
ПАДЗЕЯХ І ФАКТАХ

400 кантрольных праверак у крамах **Magilëva** за мінулы год далі бюджэту 4,5 мільярдаў рублёў. Такім чынам амаль палова гандлёвых устаноў залічана ў парушальнікі. Спецыялісты камэнтуюць такое становішча як сведчаньне недасканаласці самой эканамічнай сістэмы краіны.

550 апрацаваных ішчытападобнай залозе правёў у Беларусі японскі прафэсар Акіра Сугенія. Ён працуе ў нас, дарэчы, бясплатна. Сярод ураўнаваных ім найбольш частка маленчых кшталіаў з нашай вобласці.

Marilëўскі гарвыканкам урачыста паведамаў, што «нягледзячы ні на што горад разьвіваецца і тэмпы разьвіцця растуць». Кожны з нашых чытачоў можа сам даць ацэнку гэтаму росту.

У абласным цэнтры становіцца праблемай набыць увечары малако, кефір, сыятану. Гэтыя прадукты па сваіх коштах засталіся аднымі з самых даступных. Адміністрацыя-ж горада звыкла тлумачыць дэфіцыт «ажытажным попытам» несьведомых насельніцтва, якое зрывае ўсе навуковыя графікі паставак і заводу прадукцыі.

Да 5 гадоў турэмнага зьняволеньня прысуджаны былі дырэктар беларуска-балгарскага СП «Белкар» В.Касевіч. Ён абвінавачаны ў злоўжываньнях, выцягваньні крэдытаў і фальсыфікацыі дакумэнтаў. У выніку Бабруйскі шынны камбінат, на якім базавалася сумеснае прадпрыемства, панёс страты ў 209 тыс. дэляраў.

Пачалося вылучэньне кандыдатаў ў мясцовыя саветы. Зьвяртае на сябе ўвагу тое, што ў іх ліку найперш прадстаўнікі самой выканаўчай улады і кіраўнікі прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў. А што – гэта зручна. Самі прымуць рашэньне, самі ў сябе за яго выкананьне і спытаюць.

Інфармацыйная служба «ТМ»

КРОНІКА ТЫДНЯ ў
ПАДЗЕЯХ І ФАКТАХ

Чый калгас?..

Аднойчы, дакладней 27 студзеня, у Бельскай вярэдняй школе, што ў Крычэўскім раёне, на заняткі прыйшлі 46 вучняў замест звычайных 160-ці. Не раптоўная эпідэмія хваробы або неспрыяльнае надвор'е сталіся прычынай гэтага страйку. Такім манерам адрагавалі бацькі вучняў на рашэньне райвыканкама стварыць у памяшканьні калгаснага дзіцячага садка інтэрнатулац для непэўналетніх дзіцяці-сіратаў.

Такая ўстанова раённа патрэбная, зараз 14 сіратаў туляцца ў шпіталі, чакаючы вырашэньня свайго далейшага лёсу. Але і калгаснікаў таксама можна зразумець. Без садка ім прыйдзецца кідаць малых дзіцяц дома без дагляду, выходзячы на працу.

Можна беспамылкова прагназаваць, што перамога ў гэтай вайне нэрваў мясцовай «эрытыкаль», якая ігнаравала раней і ігнаравала інтарэсы ў мяржаваньні гаспадароў калгаса. Між тым, нечакана для сябе калгаснікі ўспомілі, што ніводнае пытаньне княга жыцця ня можа вырашацца па-за іх згодай.

Па тэорыі, зразумела.

Лявон СьВЕЦІК

ШКОЛА І ГРАМАДЗТВА

КАНАКРА – абрэвіятура
цікавай ідэі

У часы, падобныя сёньняшнім, якія людзі адчуваюць сваім страўнікам і нэрвовай сістэмай, пачынаецца павольнае азьвярэньне грамадства. Ускладняюцца адносіны паміж начальнікамі і падначаленымі, паміж мужам і жонкай, паміж бацькамі ў дзецьмі.

На жаль, не мінае гэта і школу. З аднаго боку, паўгалодныя дзеці, якія ня вельмі разумеюць, як іх накарміць тэарэма Фалеса ці закон Авагадра, якія ня хочуць чытаць тоўстыя кнігі Дастаўскага і Талстога. З другога боку, замарочаныя працай на паўтары-дзьве стаўкі і выстойваньнем у чаргах за цукрам і маслам настаўніцы (зрэдку настаўнікі), ад якіх патрабуюць вучнёўскіх посьпехаў. І трэба гэта выціскаць, бо «на страме» ўжо пільны інспэктар.

І настаўнік, зьнэрваваны ад таго, што звычайнымі, прафэсійна і маральна дагучальнымі мэтамі патрэбнае чамусьці не дасягаецца, аднойчы ў пошук сродкаў узьдзеяньня на непаспыханых пераходзіць мяжу. І ў кісяе гучыць: «дзілі нягоднікі паганеці дураі!.. Калі-нікі даходзіць да сродкаў фізычнага ўздзеяньня. А шмат хто з настаўнікаў сумуе па часах пільнэрскіх і камсамольскіх арганізацыяў, якія дапамагалі «трымаць дысцыпліну».

Зь іншага боку, ня кожны настаўнік, на жаль, валодае неабходнымі прафэсійнымі якасьцямі. Ад такіх таксама трэба абараняць вучняў.

З розуму над усімі такімі фактамі і ўзьнікла ідэя стварэньня арганізацыі заахвочанай абароны навуковай ад дроніх настаўнікаў ды іншых падрабачных работнікаў (у пачатку савецкай эры было такое слова: шкэб – школыны работнік). Назва мяр-

куецца такая: КАНАКРА (камітэт абароны навучэнкаў ад кепскіх работнікаў адукацыі).

Чым будзе займацца гэты камітэт? Найперш, канешне, абаронай (у асобных выпадках судовай) вучняў ад незаконных і амаральных сродкаў узьдзеяньня з боку настаўнікаў, адміністрацыі школ і іншых дзіцячых «камандзіраў». У гэта ўваходзіць і абарона настаўніка ад неразумных і незаконных патрабаваньняў інспэктараў і органаў адукацыі, бо ўвогуле ўсё гэта ў выніку адлюстроўваецца на вучнях. Прычыны залішняй хуліганістасці школьнікаў, на наш погляд, і трэба шукаць у тым, што дзеці ня маюць іншых магчымасьцяў выкажэць пратэст супраць неабмежаванай улады настаўніка, якая не зьўсёды выкарыстоўваецца на карысьць справы.

КАНАКРА будзе імкнуцца да стварэньня аб'ектыўнай рэйтынгавай ацэнкі выканавасьці працы настаўніка, бо сучасныя сыстэмы такой ацэнкі вельмі далёкія ад дакладнасьці.

І яшчэ. КАНАКРА мяркуе распаўсюд працу па вяртаньні бацькам права выбіраць настаўнікаў для сваіх дзяцей. Менавіта «па вяртаньні», бо такім правам бацькі валодалі на землях Беларусі з часу стварэньня першых брацкіх школ у канцы XVI стагодзьдзя й да пачатку XIX-га, калі царская Расея пачала дасяць сваіх настаўнікаў на зьяаваньня беларускіх зямлі.

Хацелася б пачуць меркаваньні чытачоў «ТМ» аб ідэі КАНАКРА. Водгукі можна даслаць па адрэс рэдакцыі альбо па адрэс: 212030, Marilëva, а.с. 3.

М.БУЛАВАЦКІ, настаўнік
матэматыкі

Хто лепш за настаўнікаў
ведае іх праблемы

На мапе грамадзкіх арганізацыяў Marilëva зьявілася новая зорка. Гэта – Педагагічны клуб. Зь лідэрам клуба Уладзімерам Таборкам сустрэўся наш карэспандэнт.

«ТМ». – Крыку пра тое, як Вы зьявіліся.

У.Т. – Клуб узьнік нядаўна. Сабралася нас каля 10 чалавек, 30-40-гадовых выкладчыкаў ВНУ, школьных настаўнікаў. Раз сабраліся, друі, і ўбачылі, што нам гэта патрэбна. На пытаньне «чаму» – адкажу так. Мы заўважылі пасярод сваіх гутаркаў, размоваў і спрэчак, што, аказваецца, у настаўнікаў ёсьць шмат такіх праблемаў, якія дагучуць ня толькі не вырашаюцца, а яшчэ больш заганыюцца ў цёмны кут. Карацей, нам ёсьць што абмяркоўваць. І гэта стала першым штуршком да нейкага яднаньня: прафэсійнага, грамадзянскага, чалавечага.

«ТМ». – А якія праблемы вы вырашаеце?

У.Т. – Мы пакуль не вырашаем праблемы. Моцы для таго замала. Мы спрабуем зразумець іх і пашукаць выйсьця. Напрыклад, сацыяльная роля настаўніка сёньня. На паперцы ў нас настаўнік вельмі паважаная асоба. А на справе менавіта педагог становіцца крайнім у грамадстве. Нагадаю толькі адну гісторыю – Уладзімера Краўчанкі. Яна скончылася ў мінулым годзе. Чалавек, прыстойнага і прафэсійнага, якога любілі дзеці, зрабілі забойчым. І толькі за тое, што ён пайшоў абараняць свайго вучня ад несправядлівасці. Каб хтосьці тады з начальства, ад прафсаюза да дзяржаўнага, заступіўся,

не, прыйшлося нам, ягоным сябрам, узымацца вэрхал, зьбіраць подпісы, пісаць лісты ў газэты, змагацца за чэснае ймя чалавека. І ўратавалі Дарчэнь, нейкія першыя парасткі нашага клопа пачалі фармавацца ўжо тады.

«ТМ». – Толькі пісаць лісты зьявіліся?

У.Т. – Не. Найперш абменьвацца інфармацыяй. У сьвёньнянага настаўніка няма належнага інфармацыйнага забесьпячэньня. Грошай не хапае нават на газэты. Ня кажучы ўжо пра спецыяльную літаратуру. Восі і паспрабуем гэты інфармацыйны вакуўм паступова зьмяняць.

Зьбіраемся і самі наладжваць, і ўдзельнічаць разам зь іншымі ў правядзеньні розных сустрэчаў, вечарынаў, канцэртаў. Працы, па прэўдэ, хопіць.

«ТМ». – Вы настаўнікі. Знаеце, моладзь для вас – гэта таксама нейкі рабочы матэрыял?

У.Т. – Безумоўна, мы будзем працаваць з моладзьдзю. І яна сёньня ў такім-жа інфармацыйным вакуўме. Знаючы, і моладзі людзям трэба нагадаваць пра тое, дзе яны жылі, што дзеціца ў свеце... Карацей, мы ня можам забывацца пра нашу моладзь.

Увогуле, пляны ў нас невялікія. Самае галоўнае сёньня – адчуць, што мы патрэбныя адзін аднаму.

Размаўляў
Сымон ГЛАЗШТЭЙН

ПРА ТОЕ, ШТО ХВАЛЮЕ

18.02.99.
Лёс мае дзяцей і блізкіх, лёс майго народа, лёс майго дзяржавы. Мы жывем на стыку двух тысячагодзьдзяў і таму ад нашага сьвёньня выбара, ад удзелу ці няудзелу ў грамадзкім і палітычным жыцьці краіны залежыць наш дабрабыт і, нават, жыцьцё.

Гэтую рубрыку мы распачалі ў папярэднім нумары. Першым яе ўдзельнікам быў прафэсар Юрась Хадька. Сёньняшні аўтар, якому мы прапанавалі выказаць свае думкі ў «ТМ», – славетны беларускі навуковец і адраджэньні дзяяч Алег Трусаў.

Тыднёвіку Marilëўскаму
што сёньня мяне хвалюе?

Лёс майх дзяцей і блізкіх, лёс майго народа, лёс майго дзяржавы. Мы жывем на стыку двух тысячагодзьдзяў і таму ад нашага сьвёньня выбара, ад удзелу ці няудзелу ў грамадзкім і палітычным жыцьці краіны залежыць наш дабрабыт і, нават, жыцьцё.

Поўнае паразуменьне

На marilëўскім заводзе «Трансмаш» прайшоў сэмінары, прысьвечаны рынкавым мэханізмам і іх прававому забесьпячэньню.

Можна было б і не заўважаць гэтае падзеі, каб не заадад фанабэрысты склад тых, хто прыехаў зь начальства: старшыня Савета Рэспублікі Павал Шыпук, віцэ-прэм'ер Валеры Кокараў, міністар фінансаў Мікалай Корбут.

З marilëўскага боку сядзеў таксама прамысловы «генэралітэт»: дырэктары «Трансмаша», «Тэхнапрыбору», «Электраухавіка», «Marilëўэнэрга». Размова атрымалася па прыкладу: адзін з адным гаворыць, а пра што – і самі не разумеюць. Менскія міністры распавядалі лухту пра прамысловы рост у эканоміцы, тлумачылі, чаму гэты рост адбываецца, але вынікаў пакуль няма. Усё ў іх атрымлівалася вельмі разумна. Выватэнь ў нашых бедях і Расея, што «кніпа нас 17 жніўня», і зьлаўмысны Захад, які трымае высокія тарыфы і мы нічога прадаць у Эўропу ня можам. Канешне, і нашыя прамысловы таксама вінаватыя. «На ўсё зрабілі, ня ўсё прадугледзілі», – прамовіў адзін зь начальнікаў.

З другога боку, наш дырэктарат прасіў уладу прыслухацца да бедай прамысловасці. Стануць дырэктары палітыкі сваім гонарным аб'явам падзякаваць роднаму прэзыдэнту за ўсё, што можна. Дзякуючы яму ў нас мір, спакой і прамысловы рост. Але чамусьці з далейшых словаў большасці гаспадарнікаў вынікала, што эканамічны рост магчымы толькі тады, калі ня трэба будзе людзям плаціць заробкі. Аказваецца, у нас шмат валютных курсаў! Аказваецца, што больш за 30% прадпрыемстваў страціны. Аказваецца, што энюў расьце нават афіцыйнае беспрацоўе (з пачатку году ўжо на 300 чалавек баболепа). Няма ў прадпрыемстваў сродкаў, запасычанасьці за электраэнэргію вымяраюцца дзесяткамі мільярдаў.

На жаль, далей за гэтыя жабрацкія канстатацыі ніхто не пайшоў. Разумныя «спэцыялісты» з лукашэнкаўскага ўраду і дэпутаткай палаты з'ехалі з Marilëва задаволеныя.

Іван ЗАСАДА

Прыз знайшоў прызёра

Мы паведамылі 14 студзеня («ТМ» № 2) пра першую беларускую матэматычную алімпіяду і пра яе пераможцаў. Усім пераможцам на другі дзень былі ўручаныя прызы, але аднаго зь іх сьвёчасова знайсьці не атрымалася. Установу, у якой вучыцца, ён пазначыў абрэвіятурай «РЦПА», якую ніхто ня змог расшыфраваць. Давалася шукаць прызёра з дапамогай пошты.

Вывсьветлілася, што ён вучыцца ў рэгіянальным цэнтры прафэсійнай адукацыі (так цяпер называецца ПТВ-123), у ліцэйскай клясе са спецыялізацыяй «матэматыка і інфарматыка» і мяркуе працаваць далейшую адукацыю ў ВНУ па гэтай спецыяльнасьці. Мара гэтая, думаем, зьдэсьніцца, бо хлопчэц на алімпіядзе прадэманстраваў някепскія веды ў матэматыцы, заняўшы чацьвертае месца. А прыз атрымаў за лепшае моўнае афармленьне рашэньняў задач.

Прыз яму ўрэшце быў ўручаны. І мы папрасілі прызёра раскажаць пра сябе, пра сваю сям'ю і пра тое, адкуль ён так добра ведае беларускую мову.

Знаёмчыся: Кляшчонак Павал. Бацька і маці, беларусы, паехалі ў свой час шукаць лепшых заробкаў у Казахстане. Але падзеі апошніх гадоў вымусілі іх вярнуцца на радзіму. Абжывацца яны пачалі ў вёсцы Сушанская Слабодка Клічэўскага раёна. Маці – Дзіна Міхайлаўна – фальшэр. Бацька – Іван Сямёнавіч – шафэр, на жаль, леташняй вясной памёр з-за хваробы сэрца. Ёсьць яшчэ малодшы брат.

У сваёй вёсцы Павал скончыў няпоўную сярэднюю школу, школу беларускамоўную, дзе ён апошня трэ гады і засвоіў беларускую мову, бо да гэтага не ў Казахстане ня чуў. Дапамагаву гэтыму працэсу і бацька-нябожчы. Маці, на жаль, родную мову забыла й не карыстаецца ёю. Школа і бацька (а яшчэ, мабыць, генэтычная памяць) дапамагалі хлопцу за кароткі тэрмін засвоіць мову на добрым узроўні. І хоць цяпер ён трапіў у расейскамоўнае асяродзьдзе, зачынае сваю мову яму ня хочацца.

Няхай тава, Павал, мары і надзеі спраўдзяцца!

Ад імя аргамітэнта алімпіяды і ТМ –

М.БУЛАВАЦКІ

Памяць: Імгненні й Час

З фотаархіва © IAP.

Вільня. 19 кастрычніка 1991 года. Сустрэча сяброў магілёўскай культурна-асветніцкай суполкі «Машэка» зь беларусамі Літвы. За сталом у цэнтры сядзяць Лявон Луцкевіч і Хведар Нюнька. Другі справа стаіць паэт Алег Мінкін.

Яшчэ ўчора мы былі пэрыфэрыяй IREX: журналісты сярод першых павінны ведаць кампутар

У кожнага горада ёсць свае адметнасці: архітэктурныя помнікі, гістарычныя падзеі, знакамітыя асобы. Наш горад ніякім чынам тут ня горшы. Іншая справа — адметнасці духоўныя, культурныя, асветніцкія. У мінулым нам ёсць чым ганарыцца. Сёння, на жаль, такіх падставаў ня шмат. Тым больш прыемна, што з дапамогай арганізацыі IREX (Міжнародная даследавальная і абменная ў навуцы і культуры арганізацыя) у нас з'явілася рознапланавая матэрыяльная падтрымка. Магілёў у кола цывілізацыйнага гарадоў, якія найперш вызначаюцца адпаведным узроўнем і ступенню адукацыйнасці. Такое было б немагчыма, каб ня наш педагогічны ўніверсітэт. Менавіта гэтая ўстанова адгукулася на прапанову аўтарытэтай амерыканскай арганізацыі IREX аб практычным

супрацоўніцтве, у прыватнасці, у кампютарнай адукацыі журналістаў. Гэта талны адзін з напрамкаў праграмы Promedia, курс уключае таксама газетны менеджмент і прафесійнае выноў і практыка. Магілёў пачаў з кампютарнага навучання. Універсітэт прадаставіў аўдыторыю, абсталяванне й інструктару, які папярэдне прайшоў спецыяльны курс. Прадстаўнік амерыканскай арганізацыі вызначыўся з кандыдатурамі для заняткаў, якія прапаноўвалі рэдакцыя мясцовых газэтаў. Дарэчы, спачатку рэдактары выданняў ніяк не адрагавалі на запрашэнне. Затое зацікаўленасць праявілі самі журналісты. І вось дзве групы па 12 чалавек завяршылі дзямі свой кампютарны курс. Яго пасляхова здалі журналісты як дзяржаўных, так і вольных выданняў.

Акалічнасць гэтую адзначаю асобы. Бо IREX падарослена нейтральны да пытанняў, якія маюць 6 пасварыць калегам або далі б падставу ўладзе для абвінавачвання ў халатнасці. Самы надзейны ў палітычным выбары чалавек — ёсць чалавек адукаваны. А хвая ўлада ня марыць аб тым, каб мець адукаваны народ? Намеры беларускай прадстаўніцтва IREX і магілёўскага ўніверсітэта аб супрацоўніцтве на гэтым этапе далёка ня вычарпаныя. За кампютарнымі курсамі, дарэчы, бясплатнымі, прыйдуць новыя сумесныя практы. Абодва бакі спадзяюцца і працуюць на перспектыву. Тым самым яе й набліжаюць, усё далей адсоўваючы наш горад ад перыферыянага стану.

Сяргей ШЫШКІН

Фантастыка — любімы жанар «вэртыкалі»

Старшыня аблвыканкаму А.Кулічкоў прадставіў чыноўнікам і грамадзянскім «Прагнозы сацыяльна-эканамічнага развіцця вобласці на бягучы год».

Аблвыканкамаўскія «праоркі»

маюць аптымістычны погляд на нашу будучыню. На 4,7% вырастуць аб'ёмы прамысловай вытворчасці. У будаўніцтве адбудзецца амаль двухразовы рост. Вёска атрымае ільготных крэдытаў на 1,300 мільярдаў рублёў. Са сваіх

сродкаў калгасы і саўгасы заплоцяць за мінеральныя ўгнаенні. Жыццёвы ўзровень людзей падвысцца... Як у адной рэкламе, калі памятаеце: слухаеш — і верыш.

І. 3.

Не знайшлі іншага месца

У хуткім часе на самай чыстай у вобласці рэчцы Віхры, што ў Мсціслаўскім раёне, паўстане ГЭС.

Калі крыжэ і адсутнасць сродкаў прымушаюць эканоміць на ўсім, можна зразумець жаданне атрымаваць танную энэргію вад-

зяных турбінаў. Але ж і пра Віхру трэба пазумаць. Дзе вынікі санітарнае экспертызы? Дзе думкі біёлагаў, навукоўцаў-прыродазнаўцаў? Зь імі варта было хача б параіцца, а потым азнаёміць грамадства зь іхняй думкай. Ці захаввае Віхры, а разам зь ёю і стара-

жытны Мсціслаў сваю чысціню і прыгажосць? Грамадства раёна, экалогі выхаваныя непакой. Іх, на жаль, ніхто ня чуе. Як гэта неаднойчы бывала: калі пачуюць — будзе позна.

С. Г.

Чарговы наступ упады на прадпрымальных

Жыхары, прынамсі тыя, што ходзяць на Менскі рынак набыць штосці мяснова, дзямі сталіся сьведкамі рэзкага скачку коштаў. Яшчэ ўчора кіляграм мяса каштаваў 400-450 тысяччаў, а сёння — сягнуў лічбы ў 900 тысяччаў. Пры гэтым частка гандлёвых рады, якія раней не пуставалі, была вольнай.

Наш карэспандэнт паспрабаваў высветліць чынік такога становішча. Ён накіраваўся на рынак, дзе спаткаўся зь людзьмі, якіх няўдзячная ўлада называе ня вельмі прыгожа. Паводле слоў прадпрымальных, што гандлявалі на рынку, ім забаранілі працаваць. 17 лістапада мінулага года аблвыканкам прыняў распараджэнне, якое прыпыняе да кастрычніка бягучага года іх дзейнасць. Гэтае распараджэнне мусіла даць «залеўную» вуліцу дзяржаўным гандлёвым прадпрыемствам. Вынікам сталася стра- та працы 45-цю прадпрым- альнікамі, а калі дадаць чальцоў сям'яў, якія працуюць зь ім, гэтая лічба, як мінімум, падвойваецца.

Мелася ў гэтага распараджэння яшчэ адно наступства. Пра яго згадваўся ў пачатку матэрыялу. Скажам коштаў. Гэта ўдарыла па тых, каго нібыта хацела абараніць ўлада. Простыя грамадзяне — ў чарговы раз — уважавілі пераханаліся ў дзейнасці гэтай абароны, бацькоўскага клопату пра нас.

Працавалі людзі, не прасілі дзяржаву знайсці ім месца працы. Сталі прадпрымальнікамі і пачалі сваю дзейнасць. Шукаюць тых, хто вырашыў жыццё, але ня мае мажлівасці й жадаць займацца гандлем. Не таму, што проста не жадае, а праз цяжкасці, што прымушаюць пераадолюваць. Гандляры — гэта закупнікі-пасярэднікі, «байцы» жыццё, рубшыкі мяса, грузчыкі, экспедытары, транспартнікі (для перавозкі харчавання сваімі легкавушкамі).

Яны не разумеюць лёгкі паводзінаў дзяржавы. Яны працуюць, плоцяць падаткі, плоцяць за кірмашовае месца, нават за рубку тушаў пло-

цяць, хача робяць гэта самі. Чаму-ж ім забаранілі працаваць?

Каб высветліць гэтае пытанне, яны спрабавалі патрапіць да Кулічкова, але марна. Ім адказалі, што на чарговай сесіі аблсавета іх пытанне будзе разгледжана.

А пакуль яны стварылі атрад «самаабароны», які адсочвае тых, хто прывозіць прадаваць да некалькіх тушаў. Справа ў тым, што прадаваць можна, але пры наяўнасці даведкі, што жыццё была вырашана на ўласным падворку. Колькі змож прапанаваць на продаж адначасна калгасныя або фармоз? Так узнік дабравольны атрад кантралёраў.

У выніку дзейнасці «атрада» сітуацыя пачала набываць кримінальныя рысы. Была спроба не дазволіць распачаць продаж мяса шасці тушаў, якія былі куплены прадаўцамі ў адным з калгасаў. Прывезлі іх прадстаўнікі адной аграгандлёвай фірмы, але «атрадаўцы» нападзілі ім сваю проверку...

Ужо ў суботу месцы, на якіх раней гандлявалі прадпрымальнікі, былі занятыя іх занялі вясковыя, узброеныя неабходнымі даведкамі. Здызіла колькасць прыватных парожкоў, якія адначасна паслелі да належнае кандыцы. Масавасць новааспечаных гандляроў наводзіць на думку пра арганізаванасць іх прыезд у горад.

Гандляры, якіх пазбавілі работы, не збіраюцца здавацца. Хаця самі разумеюць заганаўнасць, у прыватнасці, сваёй «вышуковай» дзейнасці.

«ТМ» будзе інфармаваць чытачоў пра далейшае развіццё сытуацыі.

Валадар ЦУРПАНАЎ

Мяса ня стала менш, яно ўдвая падаражэла.

Праграма тэлебачання з 22 лютага па 28 лютага

Понедзелік, 22 февраля

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграм пашлюць нам яе на расейскай. Радзіцкая фізічна (па часе) не паспее на пераказ. Просім разгледзець гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які на мае дачынення да зместу і характару нашай газэты.

БТ
6.30, 7.10 Добroe утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Телебарометр.
9.40 "Сегодня с вами..."
10.05 Здоровье.
10.30 Усадьба.
11.10 "Проклятый уютный дом".
12.00 "День защитников Отечества". Видеопоздравления.
12.05 Телеаналитик.
12.25 Музыкальный салон.
13.15 "Секретный фаворит". Худ. фильм. 4-я серия.
14.25 "Василий Корж, генерал и кормилец". Телеочерк.
15.15 "Приключения Шерги Холмс".
15.40 Видеокурс французского языка.
16.05 ТВ — школа. Музыка. 3-й класс.
16.25 Мультфильм.

16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 "А музыка звучит..."
17.45 "Искусство всех времен и народов". Док. фильм.
18.05 "Проклятый уютный дом".
18.55 "День защитников Отечества".
19.15 Политические диалоги.
19.40 Доброй вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Полночь". Худ. фильм. 1-я серия.
23.05 Криминальная хроника.
23.10 Белорусский хит-парад.
23.15 Третий тайм.
23.55 Финал КВН Балтии.
1.25 "Василий Корж, генерал и кормилец". Телеочерк.
ОРТ
13.05 Чемпионат мира по лыжному спорту. 10 км. Мужчины.
14.55 Звездный час.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокый ангел".
17.15 Эти забавные животные.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Программа "Человек в маске".
18.45 Сериал "Вечный зов".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 "Горцы-IV".
21.45 "Взгляд".
22.30 Новость дня.
22.50 В Гостях в фильме "Генерал".

"РОССИЯ"
6.00, 8.30, 8.45 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 Мультфильм.
15.25 "Первые поцелуи".
16.30 Автоматоспорт: зимнее кольцо.
17.20 Л.Ахиджанова и Г.Жаханов в трамплине "Борд двоеборье".
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подознания.
19.55 Любовь с первого взгляда.
20.25 Л.Гурченко и Л.Круглый в фильме "Семейная мелодрама".
21.55 Алена матаца.
22.55 Дежурная часть.
23.40 Лыжные виды спорта. Чемпионат мира. 5 км. Женщины.
"КУЛЬТУРА"
7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Док. фильм.
7.35 "Каждый Бессмертный". Худ. фильм.
8.30 А.Вознесенский. "Маня для поэта".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 Классика американского немого кино. Сборник короткометражных фильмов Д.-У.Гриффита.
10.00 Академия спорта.
10.20 Музыка из Петербурга.
11.00 Про фото.

11.40 После новостей...
12.00 Мастер-класс Р.Скотто.
12.30 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Женщины. 5 км.
13.45 В.Маяковский. "Про это". Литературно-музыкальная композиция.
14.35 Ваше сословие.
15.05 "Арабелла возвращается, или Румбрак — король страны сказок".
15.35 "Лукморье".
15.55 Пушкин и судьбы русской культуры.
16.30 "С потолка".
17.05 Царская ложа.
17.45 "Рассказы старого сплетника".
18.10 Визу цель!
18.35 "Железная Воля". Док. фильм.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 "Прогулки с Мартином Скорсеем". Док. фильм (США).
21.10 После новостей...
21.30 Сборник короткометражных фильмов Д.-У.Гриффита.
22.30 В.Третьяков играет Брамса.
НТВ
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Ее звали Никита".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Вчерашний "Итог".
10.15 Куклы.
10.30 Итоги. Ночной разговор.
11.30 "Джек Восьмеркин — американец". Худ. фильм.
13.30 "Скорая помощь".

14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.
15.30 "Захватчики" (США).
16.20 Мультсериал "Ну, погоди!"
16.30 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".
"МОГИЛЕВ-1" на БТ
12.05 Пунктик.
12.35 ДАО.
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 "Блистательные Азербайджанцы".
18.25 Мультфильм.
18.40 Бобровский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.30 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Горжанин". Худ. фильм.
23.00 День области.
23.10 "Первый смертный грех" Детектив.
2 КАНАЛ
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильм — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Деревья и красивые".
19.25 "Клуб "Белый полугай".
19.50 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Акапулько".
21.40 "Братва". Комедия.
23.05 Спортивная программа.

Вторник, 23 февраля

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
8.10 "День защитников Отечества".
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 ТВ — школа. Музыка. 3-й класс.
9.35 "На волне взаимопонимания".
10.25 "День защитников Отечества".
10.30 "Сегодня с вами..."
11.10 "Проклятый уютный дом".
11.55 Третий тайм.
12.25 "День защитников Отечества".
12.30 "А музыка звучит..."
13.10 "Земляки".
14.10 Турбобик.
14.30 Безделушки.
15.15 "Приключения Шерги Холмс".
15.40 Видеокурс английского языка.
16.05 ТВ — школа. Музыка. 4-й класс.
16.25 "День защитников Отечества".
16.30 Спортивный праздник.
17.15 Уроки Н.Новосиловой.
17.40 Гости в дом.
18.10 "Проклятый уютный дом".
18.55 "День защитников Отечества".
19.15 "Алло, "Событие".
19.55 Доброй вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Док. фильм о жизни и деятельности

П.М.Машерова.
22.40 "Полночь". 2-я серия.
23.45 Криминальная хроника.
23.50 Белорусский хит-парад.
23.55 Музыка без границ.
ОРТ
8.00, 11.20, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокый ангел".
9.15 "Взгляд".
10.00 Мультфильм.
10.20 Чемпионат мира по лыжному спорту. 10 км. Женщины.
11.35 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.45 Счастливые случаи.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокый ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Тема.
18.45 Сериал "Вечный зов".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 А.Росточный и В.Конкин в остросюжетном фильме "Черный океан".
22.15 Торжественный вечер, посвященный 70-летию Алексея И.
23.25 Новость дня.
"РОССИЯ"
6.00, 8.30, 8.45 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".

9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.12 Мультфильм.
15.25 "Первые поцелуи".
16.35 "Башня".
17.00 Компьютер.
17.20 Х.Ф. "Экшн-жесты боевой".
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подознания.
19.55 "Амшлаг" представляет.
20.30 Торжественный концерт, посвященный Дню защитников Отечества.
22.45 Дежурная часть.
23.30 Лыжные виды спорта. Чемпионат мира. 15 км. Мужчины. Прижки с трамплина. Передача из Австрии.
"КУЛЬТУРА"
7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Док. фильм.
7.35 "Каждый Бессмертный". Худ. фильм.
8.30 А.Вознесенский. "Маня для поэта".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Бесполое хозяйство". Худ. фильм.
10.30 Художник Платон Отставнов.
10.50 Поэт О.Полудин.
11.00 Визу цель!
11.30 "Джек Восьмеркин — американец". Худ. фильм.
13.30 "Скорая помощь".
14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.
15.30 "Захватчики".
16.20 Мультсериал "Ну, погоди!"

14.45 "Без визы". Аллыгой.
15.05 "Арабелла возвращается, или Румбрак — король страны сказок".
15.35 "Лукморье".
15.55 К.Симонов. "Жди меня".
16.20 Солдаты России.
16.45 Ноу-хау.
17.05 Ортодокс.
17.25 "Документ-панорама".
18.25 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Прижки с трамплина.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 Юбилейный концерт В.Минина.
20.45 После новостей...
21.05 "Бесполое хозяйство". Худ. фильм.
22.30 Художник И.Бухин.
НТВ
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Герой дня без галстука.
9.40 Криминал.
10.05 Свадьба.
10.30 Док-шоу "Я и моя собака".
11.30 "Джек Восьмеркин — американец". Худ. фильм.
13.30 "Скорая помощь".
14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.
15.30 "Захватчики".
16.20 Мультсериал "Ну, погоди!"

16.30 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".
"МОГИЛЕВ-1" на БТ
12.30 Тяжелый день.
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 "Блистательные Азербайджанцы".
18.25 Катастрофы и войны недели.
18.40 Приватизация в Могилеве.
19.40 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Окоплованный". Комедия.
23.05 День области.
23.15 "Урожай". Триллер.
2 КАНАЛ
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Союзмультфильм — 60".
18.40 Кто Дня защитников Отечества.
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Деревья и красивые".
19.25 "Клуб "Белый полугай".
19.50 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Акапулько".
21.30 Высокая мода.
21.40 "Неистребимый шлюн". Комедия.
23.00 Спортивная программа.

Среда, 24 февраля

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
8.10 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школа. Музыка. 4-й класс.
9.30 Видеокурс английского языка.
9.55 Телевизионный Дом кино.
10.20 Видимо-невидимо.
11.15 "Проклятый уютный дом".
12.00 Око.
12.20 Мультфильм.
12.30 Зорная роса.
13.10 "Все мы родом из детства".
14.35 Телеочерк о художниках Ковальчуках.
15.15 "Приключения Шерги Холмс".
15.40 Видеокурс французского языка.
16.30 "5 x 5".
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 "Маканка-9".
18.05 "Проклятый уютный дом".
18.50 Балетная миниатюра.
19.15 "Сегодня с вами". Док. фильм о журналистах БГУ В.Воробеев.
19.40 Доброй вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Х.Ф. "Случай с Польниным".
23.35 Криминальная хроника.
23.40 Белорусский хит-парад.

23.45 Королевская охота.
0.25 Темная комната. Дайджест.
ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокый ангел".
9.15 Тема.
9.55 "Королевская игра". Мультфильм.
10.15 В мире животных.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.45 Зов джунглей.
15.10 Детские анекдоты.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокый ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Человек и закон.
18.45 Сериал "Вечный зов".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 О.Ефремов и О.Табак в фильме "Случай с Польниным".
22.35 Новость дня.
"РОССИЯ"
6.00, 8.30, 8.45 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 Мультфильм.

15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Компьютер.
17.20 Х.Ф. "Экшн-жесты боевой".
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подознания.
19.55 Сам себе режиссер.
20.25 Питер Уэллер в фильме "Робот-полицейский".
22.15 "Притворщик".
23.15 Дежурная часть.
0.00 Автошоу.
0.30 Лыжные виды спорта. Чемпионат мира. Двоеборье. Прижки с трамплина.
"КУЛЬТУРА"
7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Братья Булгаковы.
7.45 Курт Мазур. Встреча в Москве.
8.05 "БДТ: вчера, сегодня, завтра".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 Музыка Вены.
9.45 "Русская усадьба".
10.10 А.Битов читает черновики А.С.Пушкина.
10.25 "Документ-панорама".
11.40 После новостей...
12.00 "Монолог актрисы". Т.Шмыга.
12.45 Истории "Северные мастера".
13.05 "Шалом". Передача об истории и культуре еврейского народа.

13.45 "Кнут Гамсун". Худ. фильм. 1 с.
14.30 Играет В.Афанасьев (фортепиано).
14.45 "Без визы". Дессау.
15.05 "Арабелла возвращается, или Румбрак — король страны сказок".
15.35 "Лукморье".
15.55 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Двоеборье. Прижки с трамплина. Трансляция из Австрии.
16.30 Экспедиция "Чик".
17.20 "Сокровища Петербурга".
17.20, 19.50 Дж.Россини. "Севильский цирюльник".
19.10 Чудо-сказка.
20.50 После новостей...
21.10 XX век в кадре и за кадром.
22.00 Художник К.Троицкий.
22.50 "Кнут Гамсун". 1-я серия.
22.50 Г.Малер. Адажиетто из симфонии № 5.
НТВ
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Х.Ф. "Не забудь... Станция Луговая".
10.40 "Среда".
11.30 "Джек Восьмеркин — американец". Худ. фильм.
13.30 "Скорая помощь".
14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.

15.30 "Захватчики". Закл. серия.
16.20 Мультсериал "Ну, погоди!"
16.30 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".
"МОГИЛЕВ-1" на БТ
12.00 Приватизация в Могилеве.
12.35 Бобровский вариант.
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 Мужской клуб "Про авто".
18.25 "Мир скорости". Тележурнал.
18.40 Телепрямая. В студии председатель комитета предпринимательства и инвестиций А.Гораль.
19.45, 21.00 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30, 23.00 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.35 "Невежливый". Мистика.
23.10 "Прощай, папа". Боевик.
2 КАНАЛ
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильм — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Деревья и красивые".
19.25 "Случайный свидетель".
19.50 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.40 Триллер "Вторжение в личную жизнь".
23.10 Спортивная программа.

Четверг, 25 февраля

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Королевская охота.
9.45 "Я рисую".
10.00 Сказочное представление.
11.15 "Проклятый уютный дом".
12.05 "Из истории "Добруша".
12.25 "А музыка звучит".
13.15 В.Тарасов в худ.фильме "Водитель автобуса". 1-я серия.
14.25 Крок.

15.10 "Приключения Шерги Холмс".
15.35 Видеокурс английского языка.
16.00 ТВ — школа.
16.30 Гости в дом.
17.10 "Карамболь".
17.40 Доброй вечер, Беларусь!
18.05 "Проклятый уютный дом".
19.15 Политические диалоги.
19.40 Доброй вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Ж.Пугаре. "Семейный уик-энд". Спектакль.
23.35 Криминальная хроника.

23.40 Белорусский хит-парад.
23.45 Крок.
0.25 Апокалипса.
ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокый ангел".
9.15 Человек и закон.
9.55 Мультфильм.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.45 Классная компания.
15.10 "Улица Сезам".
15.35 ...До шестнадцати и старше.

16.00 "Жестокый ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "Чтобы помнили...". Валентин Зубков.
18.45 Сериал "Вечный зов".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 Комедия "Ключи от неба".
22.15 Документальный детектив "Поиск для аверса. 1944 год".
22.40 Новость дня.
"РОССИЯ"
6.00, 8.30, 8.45 Доброе утро, Россия.
7.20 Торговый дом "Ле Монти".

8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести.
15.15 Мультфильм.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Компьютер.
17.15 Док. фильм, который построил Свифт". Худ. фильм. 2-я серия.
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подознания.
19.55 "Давай разойтись".
20.40 М.Стрип в фильме "Дьяволицы".

22.35 "Слушается дело".
23.20 Дежурная часть.
0.05 Лыжные виды спорта. Чемпионат мира. Эстафета 4 x 5 км. Женщины.
"КУЛЬТУРА"
7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Николай Катчер.
7.45 Ноу-хау.
8.00 "БДТ: вчера, сегодня, завтра".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Документ-панорама".
10.00 Паноптикум.
10.10 "Вечер в Павловском дворце".
10.50 "Парадиз истории". "Загадки записок декабристов".
11.25 Художник К.Троицкий.
11.40 После новостей...

12.00 Симфонические миниатюры.
12.10 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Эстафета 4 x 5 км. Женщины. Трансляция из Австрии.
13.45 "Кут Гамсун". 2-я серия.
14.30 "Белые вьюны". В Великобритании.
14.40 Радом с тобой.
15.05 "Арабелла возвращается, или Румбрак — король страны сказок".
15.35 "Лукоморье".
15.55 Мультимедийный фильм.
16.05 "Открытие таланта".
16.30 "Монолог длиною в жизнь".
16.55 "Андрей и С.Липин".
17.05 "Российский курьер".
17.45 "Кто мы?".
18.15 Новое кино.
18.40 "Время музыки". Тележурнал.

19.10 Чудо-сказка.
19.50 "Документ-панорама".
20.50 После новостей.
21.10 "Вечер в Павловском дворце".
21.55 "Кут Гамсун". 2-я серия.
22.40 Джазфрэнк.
НТВ
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Гиганты Рима". Худ. фильм.
10.50 Мультфильм.
11.30 "Джек Восьмилетний — американец". Худ. фильм.
13.30 "Скорая помощь" (США).
14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.

15.30 "Конан". 1-я серия (США).
16.20 Мультисериал "Ну, погоди!".
16.30 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".
"МОГИЛЕВ-1" на БТ
12.05 Телеприемная В студии председатель комитета предпринимательства и инвестиций А. Горваль.
12.45 Мультфильм.
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 Ток-шоу "Я сама".
18.25 Из жизни женщин.
18.50 "Скарбы". Песни над Проней.
19.20, 21.00 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Праздник в вашем доме.
20.50 Астро-дайджест.

21.35 "Загадки желания" Комедия.
23.15 "Поэтическая Джасти". Мелодрама.
2 КАНАЛ
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Киноконцерт.
18.40 "Союзмультфильм — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Деревья и красивые".
19.25 "Помню... Люблю...".
19.50 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.30 Высокая мода.
21.40 Крим. драма "Люблю до смерти".
23.10 Спортивная программа.

Пятница, 26 февраля

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школа.
9.40 Видеокурс английского языка.
10.05 Мультфильм.
10.15 Уроки Н.Новожиловой.
10.40 "Пять колец над Двиной".
11.15 "Проклятый уютный дом".
12.25 Сделано в Беларуси.
12.40 "Поймать ветер". Док.фильм.
13.15 "Водитель автобуса". 2-я серия.
14.15 Тележурнал.
15.10 "Приключения Шерли Холмса". Заключительная серия.
15.35 Мультфильм.
15.45 Наш край.
16.05 Регион. Передача из Гродно.
16.30 "Риск-версия".
17.10 "А музыка звучит...".
17.45 "Проклятый уютный дом". Заключительная серия.
19.15 "Сегодня с вами...". Художественный руководитель Русского Академического театра Б.Луценко.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Соборы.
22.00 Ж.Рошфор и В.Лану в детективе "Выходной полицейского".

23.35 Криминальная хроника.
23.40 Белорусский хит-парад.
ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жесткий ангел".
9.15 Программа "Человек в маске".
10.00 "Чтобы помнили...". Валентин Зубков.
10.40 Смак.
11.20 Чемпионат мира по лыжному спорту. Эстафета 4x10 км. Мужчины.
14.20 Фильм С.Спилберга "Земля до начала времен".
15.25 "Белаша".
15.35 "До шестнадцати и старше".
16.00 "Жесткий ангел".
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 Игры, гармонь любимая!
18.15 Здоровье.
18.45 Поле чудес.
19.15 "Спокойной ночи, малыши".
20.00 Время.
20.50 Третье дело Коломбо: "Смерть противника руки".
22.15 Клуб "Белый полугай".
22.50 Новость дня.
23.10 Фестиваль песни в Сан-Ремо.
"РОССИЯ"
6.00, 7.30, 8.30, 8.45 Доброе утро, Россия.
7.15 Тысяча и один день.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телевизор "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".

9.45 Музыка, музыка.
10.00, 16.00, 19.00, 23.25 Вести.
15.10 Мультфильм.
15.25 "Первые шаги".
15.55 Мир здоровья.
16.30 "Башня".
17.00 Компьютер.
17.10 Мистическая история "Тризраки зеленой комнаты".
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подвизничность.
19.55 "Андрей и С.Липин".
20.55 Музыкальный ринг.
22.35 "История болельщика". Док. фильм о Владимире Высоцком. 1-4 серия.
0.00 Дежурная часть.
0.15 "Домини". Худ. фильм.
"КУЛЬТУРА"
7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05 Новости культуры.
7.25 Концерт хора мальчиков Демского собора и Раймонд Пайт.
8.05 Консильиум.
8.30 Балерина Т.Чернобринина.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "БДТ: вчера, сегодня, завтра".
10.10 История "Северные мастера".
10.25 Х.Родриго. Концерт "Аранхес" для гитары с оркестром.
10.50 "Российский курьер".
11.40 После новостей.
12.00 Пушкин без границ.
12.45 "Время музыки". Тележурнал.
13.15 "Размышления по поводу и без...".

Л.Осеровский.
13.45 "Кут Гамсун". 3-я серия.
15.05 "Арабелла возвращается, или Румбрак — король страны сказок".
15.35 "Лукоморье".
15.55 Мультфильм.
16.05 "Монолог длиною в жизнь". И.Липинская и С.Липин.
16.30 Страна Фестивали.
17.05 "Кто там...".
17.35 "Танго в Кремле". Г.Кремер.
18.00 Коллекция.
18.15 "Сказки в Арканзасе". Док. фильм (США).
19.10 Чудо-сказка.
19.50 Мультимедийные фильмы.
21.05 "Видеосюжеты режиссера С.Липинского". "Маносттан".
21.35 Стихи И.Анненского.
21.50 "Кут Гамсун". 3-я серия.
НТВ
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Варианты в фильме "Данте" — жена, Галисия".
10.50 Мультфильм.
11.30 "Джек Восьмилетний — американец". Заключительная часть.
13.30 "Арена".
14.20 "Сегодняшняя". Красная стрела.

15.30 "Конан" (США).
16.20 Мультисериал "Ну, погоди!".
16.30 Впрок.
16.55 Футбольный клуб.
"МОГИЛЕВ-1" на БТ
12.25 "Могилев-98: Сегодняшние достижения — гарантия будущего".
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 "Рассказы о животных". Док. сериал.
18.05 "Бабочка". Мультфильм.
19.15 "Закон Берка". Сериал.
19.50 Фольклорный праздник "Прылука-98".
19.15, 21.10 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.00 Астро-дайджест.
21.45 Тим Данте. Худ. фильм.
23.35 День области.
23.45 Спорт планета.
2 КАНАЛ
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильм — 60".
18.57, 20.57 Прогноз погоды.
19.00 "Мозаика убийств".
19.45 "Поздравления".
20.45 Мультфильм.
21.30 "Альфред Хичкок представляет".
21.40 "Чернокожий". Фантастика.
23.20 Музыкальная коллекция.

Суббота, 27 февраля

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Неоткрытые острова". Худ. фильм.
10.15 "Сегодня с вами...". Главный редактор газеты "Культура" Людмила Крушинская.
10.40 Здоровье.
11.05 Вершина мира.
11.30 Компьютерный полигон.
11.55 "Все нормально, мама!".
12.30 Четвертое измерение.
13.00 "Легенда о Вильгельме Телле".
13.55 Киносорб.
14.25 Олимп.
15.10 Уроки Н.Новожиловой.
15.35 Позная себя.
15.55 Телесон. "Поэм с оркестром".
16.40 Бон тон.
17.10 "По заповедным местам Беларуси".
17.35 "Это моя работа". Дизайнер.
18.05 А.Лабуш и Г.Самохина в короткометражном худ.фильме "На железной дороге".
18.50 "Песни берите с собой".
19.40 Из достоверных источников.
20.05 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.

21.40 Спортлото.
21.50 Ю.Прокоп в политическом детективе "Человек внутри" (Франция — США).
23.25 Белорусский хит-парад.
23.40 Видимо-невидимо.
ОРТ
6.30 Чемпионат мира по лыжному спорту. Эстафета 4x10 км. Мужчины.
7.15 Приключенческий фильм "Приказ". 1-я серия.
8.30 Слово пастыря.
8.45 Домашняя библиотека.
9.00, 14.00, 17.00 Новости.
9.15 Программа "100%".
9.45 "Утренняя почта".
10.20 "Каламбур".
10.50 Смак.
11.10 Возвращение Третьяковки.
11.40 Н.Черкасов в фильме "Суворов".
13.30 Умники и умницы.
14.15 В мире животных.
14.55 Чемпионат мира по лыжному спорту. Двойное. Прыжки с трамплина. Командные соревнования.
16.20 Как это было. "Дело генерала Григоренко. 1961 год".
17.20 КВН-ассорти.
17.50 "Ералаш".
18.10 Д.Хорфман в фильме "Краммер против Краммера".
20.00 Время.
20.50 "Секретные материалы".
21.50 Фестиваль песни в Сан-Ремо.

"РОССИЯ"
7.00 Мультфильм.
7.15 "Собачья охота". Худ. фильм.
8.30 "Мы идем охотиться". Мультисериал.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 "Сто к одному". Телеигра.
10.30 Любовь с первого взгляда.
11.00 Подиум д'арт.
11.30 Домашние хлопоты.
12.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Неделя власти.
14.00 "Храмы Украины". Док. фильм.
14.20 "Два рыцаря".
16.00 "Солнечный день в конце лета".
"Холостки". Короткометражные художественные фильмы.
17.00 Моя семья.
18.00 Национальный музыкальный фестиваль "Площадь звезд-98".
19.35 Лев Лещенко на "Площади звезд".
21.05 "История болельщика". Док. фильм о Владимире Высоцком. 2-я серия.
21.55 Тимоти Далтон в криминальной драме "Информатор" (США).
23.50 Звуковая дорожка.
"КУЛЬТУРА"
9.10 "Читай Библию".
9.20 Кинокип. класе.
9.35 "Дворянские гнезда".
10.00 Ток-шоу "Набум".

10.25 "Сказание о земле Сибирской". Худ. фильм.
12.05 Илья Муромец. Мультфильм.
12.20 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. 30 км. Женщины.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Чемпионат мира по лыжным видам спорта. 30 км. Женщины.
14.50 Н.Песков. "Железная воля". Снят в Московском драматическом театре им. М.Н.Ермоловой.
16.30 "Очевидное — невероятное".
17.00 Новости.
17.05 Международное обозрение.
17.45 "Рассказы старого сплетника".
18.10 "Судья, судьба, о судьбе".
19.25 Чудо-сказка.
19.40 Мультимедийный фильм.
19.50 Блаженные плачущие.
20.25 "15-й подвиг".
21.20 "Машинка". Худ. фильм.
22.30 "Сиреневый сад". Одноактный балет на музыку Эрнста Хоссона.
22.50 Блед-клуб.
НТВ
7.00 Мультисериал "Битлджус" (США).
7.25 Детектив "Черный принц".
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Криминал.
9.40 Впрок.
10.00 Телеигра "Пойми меня".
10.30 "Фитиль".
11.15 Своя игра.

11.40 Б.Чкалов, М.Ароф и З.Бун в фильме "История Кристины". 1-я и 2-я серии (Франция — Германия).
14.30 "Русский век". Алесса Фрейдау.
15.20 "Она написала убийство" (США).
16.15 Суд идет. "Сиротское дело: детдомовка против префектуры".
17.00 До-шоу "Я и моя собака".
"МОГИЛЕВ-1"
17.30 "Удивительные игры народов мира". Ирландия.
18.00 С любовью.
19.35 "Песни путешественников". Мультфильм.
20.00 С любовью.
21.00 "Горбун из Нотр-Дам". Худ. фильм.
22.40 Астро-дайджест.
22.50 Док-канал.
23.20 "Песни". Указы.
2 КАНАЛ
15.00 "Черная тишина". Худ. фильм.
16.40 Мультфильм.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Ренне-ром".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино "Любовный треугольник".
21.50 Высокая мода.
21.55 Д.Клун. Н.Кидман в триллере "Миротворец".
23.55 Спортивная программа.

Воскресенье, 28 февраля

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Документальный сериал "Города мира" (США).
8.30 Мультфильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Все дело в шляпе".
9.40 Мультфильм.
10.10 "Навстречу". Хореографические фантазии.
10.25 Турбулентия.
10.50 "Все нормально, мама!".
11.25 Международные спортивные новости.
11.45 Арсенал.
12.10 Сделано в Беларуси.
12.25 Марсово поле.
12.40 АРТ-клуб. Народный артист БССР Павел Кормичин.
13.20 "Легенда о Вильгельме Телле".
14.15 Сельчане. Барановичский район.
14.40 Док.фильм "Две жизни поэта", посвященный Адаму Мицкевичу.
15.10 "На волне взаимопонимания".
15.50 "Пять недель на воздушном шаре". Мультимедийный фильм.
16.35 Станция "Академия наук".
16.50 Зорная роса.
17.20 Телерадиометр.
17.35 "Город мастеров". Худ. фильм.
19.00 Теленавигатор.

19.20 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 "Карамболь" с участием Гарика Суканова.
21.25 М.Манойлович в худ.фильме "Другая Америка" (Франция — Англия — Германия).
23.00 Премьера песни.
23.10 Авто-парк.
ОРТ
6.30 Чемпионат мира по лыжному спорту. Двойное. Гонка на 7,5 км. Командные гонки.
7.25 Приключенческий фильм "Приказ". 2-я серия.
8.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.10 Утренняя звезда.
10.55 Армейский магазин.
11.30 Игры, гармонь любимая!
12.00 Крестьянские ведомости.
12.35 "Все путешествия команды Кусто".
13.25 Смехопанорама.
14.15 Клуб путешественников.
15.05 Футбольное обозрение. Чемпионат мира по лыжному спорту.
15.35 "Дисней-клуб": "Тимон и Пумба".
16.05 "Дисней-клуб": "Аладин".
16.35 "Колесо истории".

17.20 Худ. фильм "Они сражались за Родину".
20.00 Время.
20.35 Курт Расселл в боевике "Большой перелом в маленьком Китае".
22.25 Новости культуры.
22.40 Макс фон Сюдов в фильме "Полный перед смертью".
0.15 Чемпионат мира по лыжному спорту. 50 км. Мужчины.
"РОССИЯ"
7.00 Мультфильм.
7.30 Служу Отечеству!
8.00 "Мы идем охотиться". Мультисериал.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 Сам себе режиссер.
10.00 "Аншлаг" и К.
11.00 Русское лото.
11.40 Мир книг.
12.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.10 Парламентский час.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Диалоги о животных.
17.00 Старая квартира. Год 1980-й. Часть 1-я.
18.00 Совершенно секретно.
19.00 Зеркало.
19.55 Боевик "Шторм".
21.40 Жизнь и необычные приключения

В Войновича в программе "Колыбель".
22.40 Дежурная часть.
23.05 Психологическая драма "Глаза, рот".
"КУЛЬТУРА"
9.10 "Читай Библию". Новый Завет.
9.20 Консильиум.
9.45 "Белый клык". Худ. фильм.
11.10 В тридевятом царстве.
11.35 "Пропаший американец". Док. фильм.
13.00 К 275-летию Санкт-Петербургского университета. "Петровский университет".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Спортивные встречи". С.Мастеркова.
14.10 "Лимита". Док. фильм.
15.40 Тихий вечер.
16.05 "Свой среди чужих". Василий Аксенов.
16.30 "Вокзал мечты".
17.00 Новости.
17.05 Художник Роман Семашков.
17.35 Кумиры.
18.35 "Судья, судьба, о судьбе".
19.30 Чудо-сказка.
19.50 "Зимние грезы". Королевский балет Великобритании.
21.35 "Вкус саиры". Худ. фильм (Япония).

7.00 "Повесть о первой любви". Худ. фильм.
8.30 "Фитиль".
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Е.Савинова и А.Паланов в комедии "Приходите завтра...".
11.15 Большие деньги.
11.40 "Приваловские миллионы". Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.
14.30 "Русский век". Егор Яковлев.
15.25 "Любовные истории, которые потрясли мир". Ингрид Бергман и Роберто Росселлини (США — Великобритания).
15.55 Телеспектакль "Подземная лодка".
16.40 "Арина".
2 КАНАЛ
15.00 "Смертельные страсти". Худ. фильм.
16.35 "Шестнадцатилетние".
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Аленький цветочек".
19.55 "1/52". Спортивное обозрение.
19.50 "Секретные материалы".
20.35 Мультфильм.
20.40 "Пляж".
21.25 Высокая мода.
21.30 Триллер "Годзилла".
23.50 Спортивная программа.

НАШ ГОРАД У ГІСТОРЫІ

З кім дзяліўся Магілёў сваёй назвай (артыкул шосты)

Магілёўская кроніка

Гэта помнік гарадскога леталісання XVII-XIX стст. Апошні беларускі леталісны завод. Складзе ў Магілёве паўнкам і купецкім старастам Трафімам Суртам (звесткі да 1701 г.) і рэгентам гарадской канцелярыі Юрыем Трубіцкім (звесткі за 1701-1746 гг.), прадоўжаны сынам апошняга Аляксандрам і ўнукам Міхаілам (да 1856 г.). Найбольшую навуковую і гісторыка-літаратурную каштоўнасць мае частка, якая напісаная першымі дама краністамі – звесткі за 1526 – 1746 гг.).

У кроніцы адлюстраванае сацыяльна-палітычнае, гаспадарча-эканамічнае і культурнае жыццё Магілёва. Яна змяшчае цікавы матэрыял па гісторыі Беларусі, Літвы, Украіны, Расіі XVII-XVIII стст. Запісы аб падзеях парываду Паўночнай вайны паказваюць цяжкое становішча горада і яго жыхароў ва ўмовах расейскай і шведскай інтэрвенцыі. У кроніцы змешчаны таксама шэраг літаратурных твораў першай паловы XVIII ст. Кроніка складаецца з кароткіх пагадовых запісаў і разгорнутых апавяданняў пра значныя гісторычныя падзеі. Гэта – леталіс гораду, які месцамі пераходзіць у дзянінскі.

Кроніка – каштоўны збор арыгінальных, нярэдка ўнікальных звестак па гісторыі беларускіх земляў, крыніца пазнання жыцця беларускага гораду эпохі барока. Часткова яна публікавалася ў XIX ст. у перакладзе на расейскую (М.Гартыньскі). Частка звестак (па 1746 г.) змешчана ў Поўным зборы рускіх леталісаў у томе 35. Знаходзіцца ў бібліятэцы імя Салтыкова-Шчадрына ў С-Пецбургу (Расія).

Магілёўская школа дойлідства сфармавалася ў XVII-XVIII

стст. у грамадзянскім і кульцеавым мураваным дойлідстве Магілёва. Спалучала мясцовыя архітэктурна-будаўнічыя традыцыі з элементамі стылю барока. Пабудовам уласцівае развіццё рытмічна кампазіцыя з кантрасным вылучэннем цэнтральнага элементу ў выглядзе высокай вежы або купала над сярэдражжам крыжова-цэнтральных храмаў. У іх назіраўся сынтэз бізантыйскіх цэркваў і заходне-еўрапейскіх базылікаў. Найбольш выразна традыцыі школы былі ўвасобленыя ў Магілёўскай ратушы (знішчаная савецкай уладай у 1957 г.), у цэрквах: Успенскай (знішчаная ў 1957 г.), Пакроўскай, Богаяўленскай, Спаса-Праабражэнскай (знішчаная ў канцы 40-х – пачатку 50-х гг.). Збярэжыліся толькі адны помнік магілёўскай школы дойлідства – Мікалаеўская царква.

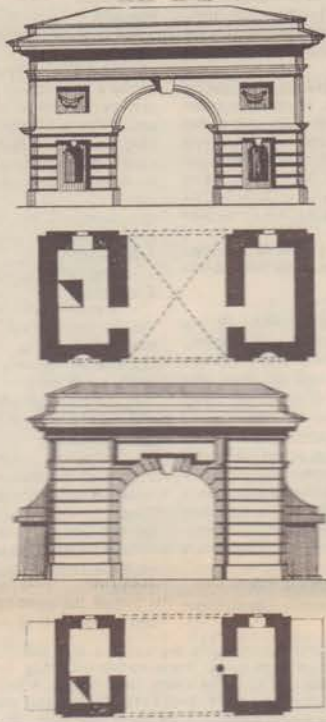
Магілёўскія брамы

Існавалі ў XVI-XIX стст. У XVI ст. дзве драўляныя брамы ўваходзілі ў склад Магілёўскага замка, іншыя стаялі пры канцах галоўных вуліц. Найбольш вылучаліся ў XVII ст. мураваныя брамы: Каралеўская, аздобленая гранітам (цяпер на гэтым месцы – пляц перад драмтэатрам) і Алейная (нагадвае вежу-браму Мірскага замка).

У канцы XVIII-пачатку XIX ст. на вуліцах Шкоўскай (цяпер Першамайская), Быкаўскай (Чалюскай), Віленскай (Лазарэні), Чарнігаўскай замест драўляных брамаў былі пабудаваны аднайменныя мураваныя брамы ў стылі ампір, з аднолькавым плянам і дэкорам. Яшчэ адна новая брама называлася Чавускай. Гэта была збудаваная тыпу трыумфальных аркаў, з праездамі ў цэнтры, абалалі якіх размяшчаліся караўльныя памішкі. Усе яны мелі аздобленыя фасады.

Да нашых дзён брамы не ацалелі. Захавалася толькі арка 1780 г. у гонар Кацярыны II (наспраць гатэлю «Днепр»), перароблена ў гонар савецкіх ваісковых частак, якія выбівалі нямецкае войска з Магілёву ў 1944 г.

Ігар ПУШКІН

ЗАМЕСТ РЕЦЭНЗІІ

Гісторыя – найлепшы прадказальнік будучыні

Выйшаў чарговы нумар часопіса «Магілёўская Даўніна». Посьпеху таго нумару, які мае назву «Магілёў у пытаннях і адказах», гэты, магчыма, і не паўторыць. Аднак цікавы і ён.

А.Макарэвіч знаёміць чытача з творам выбітнага дзеяча Беларускага Адраджэння Вацлава Ластоўскага «Лябрынты». Мяркую, што гэты матэрыял справакуе многіх чытачоў на жаданне пазнаёміцца з самім творам. Некаторыя даследчыкі лічаць, што «Лябрынты» сталіся прыкладам дэтэктыўна-гістарычнага жанру, у прыватнасці, для ў.Караткевіча.

В.Туміловіч і У.Лішчэўскі аўтааўтаюць забыты імёны: правааслаўнай пісьменніцы пачатку XX ст. з Луніца Софіі Прорвіч і расстралянага ў 1937-м нашага земляка, пісьменніка Васіля Кавалю.

С.Шаўчэнка прыводзіць вытрымкі з «Нашай Нівы» за 1907-08 гг., датычныя Магілёўшчыны. Чытач ня толькі з цікавасцю зазірне ў гісторыю, але і ў некаторыя апісанні падзеяў тых часоў пазнае час сённяшняй.

П.Прыходзька з дапамогаю мастацкіх сродкаў распавядае старое паданне пра гісторыю паходжання назвы Хоцімска. Паэма «Дар княжны» – пра адзіную дачку Гомельскага князя Радзю Хацімю, у імя якой, паводле легенды, назвалі горад.

Для навукоўцаў і даследчыкаў будзе цікавым матэрыял А.Атрашкіна, які знаёміць з паглядам Паўлава-Сільванскага на праблему абшчыны ў феадальнай Русі, а таксама В.Старасценкі, які зьвертаецца да гісторыі паходжання назвы «Белая Русь».

Я.Рыер акрэсліў свой артыкул аглядам гаспадаркі I-II тысячагоддзяў, параўнаннем узроўню яе развіцця ва ўсходняй і Цэнтральнай Еўропе.

Пра статыстыку мовы, што яна «сухая», Лічы, прыведзеныя ў матэрыялах І.Пушкіна, прысвечаныя удзелу нацыянальных меншасцяў у грамадскім жыцці колішняй БССР у 20-я гады, а таксама ўзбройнаму супраціву на тэрыторыі Магілёўшчыны ў 20-30-я гады, цікавыя і даволі яскравыя. За імі бачыцца жывая карціна тамтэйшага жыцця гораду і вобласці.

Часопіс змяшчае таксама матэрыялы, прысвечаныя гісторыі назвы «Белая Русь» (В.Старасценка), праблемам абшчыны ў феадальнай Русі (А.Атрашкіна), старым Бабруйскім могілкам (Я.Бондарэў), гісторыі ўзнікнення, плыні «суботнікаў» эвалюцыі (А.Дзючэнка), правалу праза Магілёўскага Мікалая І ў 1832 г., пра паходжанне назвы гарбар ды кушмер (Ж.Клімчук).

Не ўтрымаў таксама ў гэтым аглядзе адзначэння таго факту, што падобнае выданне адзінае ў краіне. Для нас – на шчасце, таму не абмінеце сустрэчы з ім.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК пошты і друку

НАШ РОДНЫ КУТ. ДЗЕНЬ У ГІСТОРЫІ

18 лютага

1654 год. Уначы войскам ВКЛ на чале з Радзівілам была прадпрынятая яшчэ адна няўдалая спроба авалодаць Магілёвам.

1993 год. На будынку Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі адкрыта мэмарыяльная дошка ў гонар слаўтага пісьменніка Максіма Гарцкага. Яго імя прысвоенае таксама раённай бібліятэцы і адной з вуліц Горака.

19 лютага

1918 год. Беларуская Рада ўзяла ўладу ў Менску пасля ўцёскаў балшавікоў. Яна была абраная на I-м Усебеларускім кангрэсе, у працы якога брала ўдзел і дэлегацыя з Магілёва.

20 лютага

1561 год. Кароль Жыгімонт II Аўгуст выхадзіў прамілей Магілёву на малое Магілёўскае права.

1706 год. Да расейскага цара Пятра I у С-Пецбург адправіліся сабраліся Магілёўскага магістра і са шэрагам аб выдваленні горада ад падаткаў на карысць магілёўскага войска.

1918 год. У Магілёў на адрас царскай Стаўкі прыйшла тэлеграма ад «Вярхоўнага галоўнакамандуючага» Крыленкі з указаннем аб яе эвакуацыі ў Арол.

21 лютага

1918 год. Начальнік штаба Стаўкі генерал Бонч-Бруевіч распачаў эвакуацыю ейных структураў у Арол.

22 лютага

1905 год. У Мсціславе нарадзіўся вядомы польскі дзеяч, доктар гуманітарных і пэдагагічных навук Аляхновіч.

1918 год. Уся ўлада ў Магілёве перайшла да Ваенна-рэвалюцыйнага камітэта. Яму ж даручана арганізацыя партызанскае барацьбы супраць нямецкіх захопнікаў. У той-жа дзень у горадзе выйшаў першы нумар газеты «Известия Военно-революционного комитета». Утвораны Савет камісараў Магілёўскай губерні, якому перадаана вышэйшая ваенная ўлада.

23 лютага

1917 год. У Магілёў, пасля адпачынку ў Аляксандраўскім палацы, вярнуўся апошні расейскі імператар Мікалай II.

24 лютага

1664 год. У Магілёве адбыўся вялікі пажар, які распачаўся ад дому Савы Ціхенькіна.

Падрыхтавалі
Аляксандар АГЕЕЎ,
Ігар ПУШКІН

Магілёўская даўніна

1998 г.

ТРЫВОЖНАЯ ТЭМА ТЫДНЯ

Расейскія нацы
намацваюць Беларусь

Вірус расейскага фашызму дасягнуў Беларусі. З аднаго боку, палітыка прэзідэнта Лукашэнкі, накіраваная на ліквідацыю беларускае дзяржаўнасці і паглынання нашае краіны Расеяй, стварае прыдатную глебу для ўзрошчвання тутакі фашыстоўскае пошасці. З іншага боку, расейскія лідэры апошнім часам заклапаціліся актывізацыяй дзейнасці сябраў РНЕ на сваёй тэрыторыі і гэта выштурхоўвае фашыстаў да нас. Тут яны, як бачым, могуць даволі спакойна шпачыраваць па вуліцах, раздаваць сваю літаратуру. Пазалетася яны правялі такую акцыю ў нашым горадзе. «ТМ» адразу адрэагаваў на выступ баркашоўцаў, аднак адказу на запыт да пракуратуры не дачакаўся.

Гэзта не з'явіраецца раздзельнае памеры і сапраўдную небяспеку РНЕ на Беларусі. Але, як кажуць, несвоечасовая вакцынацыя можа прывесці да эпідэміі. Тым больш, што днямі правіліся вельмі небяспечныя сымптомы хваробы. У самым цэнтры Менску расейскія нацыяналістамі былі збітыя лідэры дэмакратычнае арганізацыі «Хартыя-97». Міліцыя, якая аператыўна ловіць дзячоў апазіцыі і ўдзельнікаў розных, як правіла, дазволітых уладамі акцыяў пратэсту, на гэты раз зрагавала не паспела...

Нашау карэспандэнту удалося пагутарыць у Менску з часова выконваючым абавязкі старшыні беларускае рэгіянальнае арганізацыі РНЕ Глебам Самойлавым.

— Каго вы лічыце сваімі сябрамі і ворагамі?

— Мы не супрацоўнічаем ні з якімі партыямі і рухамі. Наша мэта ў аднаўленні магутнае Расейскае імперыі. Пад рускімі людзьмі мы разумеем і беларусаў і ўкраінцаў. Таму ўсе, хто выступае супраць нашае мэты, — ёсць нашымі ворагамі.

— У звяз з апошнімі захадамі Лукашэнкі на аб'яднанне Беларусі і Расіі ў адзіную дзяржаву, як вы расцэнюеце палітыку афіцыйнага Менску і Крамля?

— Мы на ўдзельнічаем у палітычных гульнях камуністаў і дэмакратаў. Мы вядзем вайну за розум і сэрцы.

— Вайну вы вядзеце якімі метадамі?

— Перадусім прапагандысцкімі. Ідэю нельга навязваць пры дапамозе кулака альбо аўтамата. Але мы ваенізаваная арганізацыя з жорсткай дысцыплінай.

— А што вас не прываблівае ў палітыку Лукашэнкі?

— Адраджэнне камуністычных традыцый, таго-ж камсамолу ў абліччы БПСМ. Гэта расаднік бюракрату.

— Ці ўхваляюцца вамі нацыянальныя адметнасці?

— Мы лічым, што беларуская мова — гэта дыялект расейскае, а беларускія землі — ёсць спрадвечна расейскімі.

— Як вы ставіцеся да ўзбуджэння крымінальнае справы супраць вайскага ідэалагічнага натхняльніка А. Баркашоўца?

— Спакойна. Гэта чарговая спроба забараніць РНЕ. Але ад часу падзеяў кастрычніка 1993 году ў Маскве, у якіх мы бралі актыўны ўдзел, супраць нас узбуджалася багата крымінальных справаў, але ніводная так і не даведзена да канца.

— А што вы можаце сказаць з нагоды ініцыятыў у якіх пачаюць сябры «Хартыя-97»?

— Мне абсалютна пляваць, сябры

якое яны харты: 97 альбо 98. Мы лічым іх проста хуліганамі. Дарчы, такія здарэнні ў нас бываюць даволі часта, і я не разумею, чаму менавіта гэты канфлікт быў штучна раздмухнуты СМІ.

— Думаю, ня штучна. 20 супраць трох — гэта што, вайшая тактыка?

— Да нас прэтэнзіяў быць ня можа, бо яны дачаплілі да аднаго з сябраў РНЕ, пасля чаго яму нанесли ўдар па твары. Заступніцтва абсалютна натуральнае.

— Вы рух альбо партыя?

— Мы палітычны рух рускага

народу.

Гэта даволі яскравы адказ. З яго вынікае, што, бадай, уся Еўропа мусіць быць у складзе новае Расіі па-баркашоўску, бо дзе толькі расейцы ні пралівалі кроў, як сваю, так і чужую. А калі падумаць, дзе толькі ні жывуць рэпрэзэнтанты расейскае нацыі, то перспэктыва вымалёўваецца і ўвогуле дзіўная. Ці рэальная? Пракаментаваць сытуацыю я запрасіў лідэра беларускае арганізацыі «Белы легіён» (ёсць у нас і такая) Сяргея Чыслава.

— Калі паглядзець на колькасць склад нашых баркашоўцаў, то, прынамсі, па Менску гэта ня больш за 30 чалавек. Калі казаць пра якасць, то гэта ў асноўным моладзь ад 15 да 20 гадоў. Сам разумеш, гэта ўзросць, калі мазгі далёка не сфармаваныя. «Белы легіён» адсочвае дзейнасць РНЕ. Мы ня супраць расейскага нацыяналізму. Любоў да свае Бацькаўшчыны ёсць натуральнай (нацыяналіст — гэта патрыёт сваёй краіны; адмоўны змест гэтага тэрміну прыдуманы камуністамі — заўв.аўт.). Але няхай яны любяць сваю краіну ў Расіі. Тутакі для іх базы няма. Гэта ня іх зямля, а наша. І нашай яна застанецца.

Алесь ДАЙНЕКА

Затрымаць дэпутата і журналіста Валерыя Шчукіна міліцыя паспывае заўсёды.

Конкурс перакладаў: тур другі

Вядзе рубрыку Міхась Булавацкі

На першы тур («ТМ» № 2 за 14.01) конкурсу перакладаў вершаў з расейскай мовы на беларускую адгукнуліся два чытачы. Гэта няшмат, але ўсё-ж сведчыць аб тым, што перакладчыкі ў Марцінэве ёсць. Адзін з перакладаў быў надрукаваны. Другі прыслала Лідзія Махіна з Юбілейнага бульвару. Сладарыня Лідзія добра запасае мовай і добра адчула музыку верша, але вершаванымі перакладамі, мабыць, раней не займалася. Яна зрабіла дакладны пераклад, так званы падраджальнік. У выніку думкі захаваліся, а верша стала крыху меней. Мы не друкуем гэты пераклад, бо ён саступае раней надрукаванаму.

Мяркую ўсё-ж, што сярод магчымых перакладчыкаў болей, чым два. Але іх, відаць, не зацікавіў прапанаваны твор. Тое наша памылка: сапраўды, сёння, у бакотны і складаны час, пісаць пра нейкі адчуваны даждж? Не да лірыкі! Тым болей, што дождж за мінулыя лета абрыдзла. Сёння патрэбна паказ іншага запалу. Ну што-ж, хай будзе іншае.

Прапаную для перакладу верш Яўгена Курдакова са зборніка «Лучшие стихи 1990 года».

Самый долгий век над мной страной шлестит во мгле,
Самый белый снег, самый желтый зной, самый черный хлеб.

Самый красный флаг, пятипалый знак, пятикрылый страх.

Бесконечный враг, безнадёжный мрак, пустота и страх.

Покосился храм, отвернулся Бог, усмехнулся бес —

И легло встрав над страдой дорог, под тоской небес...

И опять вдали, где ни зги, ни снов, где рассвет белес, —

То ли свет земли, то ли тьма снегов, то ль — Исус Христос.

Дарчы, наступныя прапановы на пераклад аргументізаваны конкурсу мяркую браць з творчасці марцінэўскіх паэтаў.

Ваша пераклады дасылайце: г. Марцін, 212030, а.с.3, альбо непасрэдна ў рэдакцыю.

З НАШЕЙ ПАШТОВАЙ СКРЫНІ

АКРАВЕРШЫ

Нілу Гілевічу

Годнасць ты не прадаў прахіндзем,
І чужых не было табе сьлёз.
Лёс Радзімы — аб ім жыў з надзеяй,
Ён і твой шматпакутны лёс.
Ваўкалоды цябе зьываваюць,
Ім шчыміць, што на нашай зямлі
Чысціню беларускае мовы
У цябе адабраць не змаглі.

Рыгору Барадуліну

Больш душой ты зьведаў — бывала.
Але кожны манкрутаў удар
Родным словам адводзіў удапа
Ад сябе, ад подзеяў, як ваер.
Для цябе беларуская мова
У жыцці азначае адно:
Людзям несці радзімае слова
І даводзіць, што толькі яно
Наша годнасць, наш гонар
У свеце, толькі будзь у сябе гаспадар.

Генадзю Бураўкіну

Быў за мякой, там працаваў,
У ААН старанна ўзімаў
Радзімы рэйтынг і прэстыж,
А сёння свой нялёпкі крыж
Узваліў на плечы сам сабе,
Калі другія збоку крочаць.
І толькі робяць — плыня сочаць.
Навошта, кажуць, нам спрацаца,
Улада можа раззлавацца!

Сяргею Грахоўскаму

Гады твае — тваё багацце, і
Радасьць і журба з табой.
Але гарыць агонь паходні ў
Харастве душы твай.
Одум зьведаў, самоту, зьнявагу
Удалечы ад роднай зямлі.
Самабытнасць, твой гонар, павагу
Камуністы адняць не змаглі.
А цяпер табе зычу здароўя,
Многа плёну, спакойных гадоў
У надыходзячым новым стагоддзі
мілагучых, цудоўных радкоў.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ,
г. Слаўгарад.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газета,
заснаваная Марцінэўскай гарадзкой асацыяцыяй
«КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржакамітэце РБ
па друку за № 831.

Газета выходзіць шточацьвер.

АДРАС
РЕДАКЦЫІ:

212030, г. Марцін,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэлефон: 31-04-15,

Тэл./факс: 22-97-82,

E-mail: krug@user.unibel.by

Тыднёвік Магілёўскі

№ 8 (49)

25 лютага 1999 г.

Кошт свабодны

ТЭМА НУМАРУ

Чарговы наступ

упады на свабоду слова

Шырокамаштабны націск улады на свабоду друку, што праявіўся апошнім часам у сувязі з «выбарча-прэзідэнцкімі» ініцыятывамі Вярхоўнага Савета, пераўзышоў па колькасці «папярэдзяных» выданняў усе ранейшыя паказчыкі. На сёння іх у Беларусі акно 9 (цалкам магчыма, што калі вы будзеце чытаць гэты нумар, іх ужо будзе больш). Навоўва хваля незадаволеннасці газетамі, што апублікавалі інфармацыю пра выбары, ад Менску да правінцыі працяглася так хутка і так сынтэзіравана, нібы курдыкі мтынгі за вызваленне Аджала. Перапіс выданняў, якімі ўлада незадаволеная, традыцыйна: менская «Навіны», «Народная Воля», «Наша Ніва», «Белорусская Деловая Газета», гродзенская «Пагоня». Яны заўсёды першымі трапляюць пад цяжкую упадную руку. Гэтым разам практычна ўсе «цэнтральныя» газеты, што, дарэчы, зробіць ім неблагую рэкламу, атрымалі рознае ступені «прэзідэнцка-выбарчыя» папрукі, указаны, папярэджанні. Звычайна на тым барацьба са свабодой слова раней і сканчалася. Двойчы справа даходзіла да суда — такім чынам «закрывілі», як вядома, «Свабоду», якая цяпер называецца «Навіны». Ледзь не закрылі «Нашу Ніву» (шанец гэта зрабіць Дзяржкамдрукам яшчэ ня страчаны). «Народную Волю» каралі за непаспяхнасьць тым, што адмаўлялі ў магчымасці друкавацца ў Менску... На гэты раз сваю поўную частку папярэджанняў і прафілактычных гутарак атрымалі мясцовыя выданні. Не абыйшлі ўвагі і наш ТЫДНЁВІК.

Пакопны напады на прэсу рэней абмяжоўваліся сталіцай, перыферыяй грамадзянскіх арганізацый і нават мясцовыя аддзяленні партыі мала ўвагі зьвярталі на сытуацыю — сталіца справіцца сама! Гэтым разам рэакцыя іншая, што ня можа ня быць адзначаным як пэўнае дасягненне апазіцыйнага адзінства на месцах, якога так выдавочна не хапала дэмакратычнаму беларускаму сектару ўсе папярэднія гады. Такім чынам, рэдакцыі і журналістам застаецца толькі з удзячнасцю падкрэсліць гэты факт і падаць у газэце пералік тых, хто выказаў свой пратэст супраць наступу на свабоду слова і падтрымку нашаму дый іншым выданням.

У Магілёве гэта:

Асацыяцыя «Кола Сяброў», філія Фонду ім. П'єра Сатэгі, згуртаваньне «Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу», філія Маладога Фронту, гісторыка-навуковае аб'яднаньне «Брама», моладзевы цэнтар «Ратуша», Праваабарончы цэнтар, філія Беларускай арганізацыі журналістаў, філія моладзьевага Хрысьціянска-сацыяльнага саюза, аб'яднаньне «Грамадзянскі Форум», Таварыства Беларускай Мовы, аддзяленьне Беларускага Хельсінскага Камітэта, Агэнства сацыяльнае інфармацыі, форум «Чыстая Плынь», аб'яднаньне «Магілёўская Даўніна», суполка Задзіночання беларускіх студэнтаў.

У раёнах вобласці:

Камітэт самакіраваньня (Глуск), філія Беларускага Хельсінскага Камітэта (Бабруйск), Клуб выбаршчыкаў (Шклоў), аб'яднаньне «Вольны Горад» (Крычаў), суполка «Клімавіцкі настрой» (Клімавічы), суполка «Панарама» (Асіповічы).

Рэдакцыя

3 НАШЕЙ ПАШТОВАЙ СКРЫНІ

Як я спрабавала скарыстацца сваімі правамі

Дойгі час я працавала ў прамысловасці: інжынер і начальнікам аддзела. Ва ўзросце 43 год засталася бяз працы, але не разгубілася і напісала некалькі лістоў для адраснага ўласнае справы. Яшчэ болей ўмцавалася ў гэтыя намеры, калі ў Цэнтры занятасці ўбачыла і прачытала буклет пад назвай «Я арганізавала ўласную справу», дзе ў раздзеле «Правыя прамысловыя занятасці» напісана, што беспрацоўныя, не маючы закладу прадпрыемствам, службэ занятасці дапаможа з набываннем дакументаў і магчыма, грошамі. Субсідый складалі 25 мінімальнага заробку (на сёння гэта 12,5 мільёнаў рублёў ці каля 40 \$ 3344) пазыка — 150 «мінутаў» (каля 250 \$). Яны могуць быць даданыя на тэрмін не больш за 18 месяцаў пры наяўнасці папярэдняга пад вопіс навінаў у мясцёвым запаве. Я вырашыла, што такія ўмовы задамат рызыкоўныя, бо ўрада можа змяніць на тэрмін бяз працы, але і без мыслів. Для мяне лепшым выйсцем сталася б набываць першачатковага капіталу праз гандлёва-закупніцка паслугі. З гэтай прапановай я і прыйшла ў адпаведны аддзел Цэнтра занятасці насельніцтва. Аднак там маю ініцыятыву не падтрымалі і павадалі, што яны разглядаюць прапановы грамадзян толькі аб арганізацыі ўласнае вытворчасці (прамысловасці). І робяць гэта на падставе ўказа прэзідэнта РБ ад 18.09.98г. Што гэта сапраўды так, мне падтвердзілі ў аддзеле рэлігійных прадпрыемстваў гарадзянства. Аднак сам гэты ўказ мне нічога не паказаў. Чыноўнікі зрабілі спыты тэлеграма і на «Высокай правальнаснаму тэлеграму», якая была надрукаваная ў «Савецкай Беларусі» 28.10.98г. У ёй прыведзены пералік тых напрамкаў дзейнасці прадпрыемстваў структураў, прыстасаваных для іх. Яны могуць быць зарэгістраваны (перарэгістраваны).

Хачу нагадаць, што ў артыкуле 13 Канстытуцыі-96, якую прымаў прэзідэнт і якая ўлада, запісана (падарсёлена мною): «Дзяржава гарантуе ўсім раёнам магчымасці свабоднага выкарыстоўвання зямельнаснасці і магчымасці для прадпрыемстваў ды іншай не забароненай законам эканамічнай дзейнасці...». А вось артыкул 41: «Грамадзянам РБ гарантуецца права на працу... то бок права на выбар прафесіі, рода заняткаў». Дзяржава стварае ўмовы для поўнай занятасці насельніцтва...». Прэзідэнт, згодна артыкулу 79, з'яўляецца гарантам Канстытуцыі, правоў і свабод чалавека і грамадзяніна. А згодна артыкулу 137 тако-ж дакумэнту: «У выпадку разыходжання закона, дэкрэта і указа з Канстытуцыяй дзейнічае Канстытуцыя».

Напрыканцы я хачу запэўніць: навошта яна нам патрэбная, гэтая Канстытуцыя, калі ўсё адно мы жывем не па ёй, а па ўказах аднаго чалавека, «гаранта нашых правоў і свабод»?

Наталія ШТУКАР

Ведаем мы сваіх...

З дасведчаных крыніцаў у Шклове нам стала вядома, што райцэнтар узагаджаўся рэдкай знаходкай часоў Другога сусветнае вайны.

Гэта танк БТ-7. Ён быў летас знойдзены пад Оршай у балочы. Машына была на ўзбраенні Чырвонай Арміі перада вайной і ў самым яе пачатку. Пра яе гаварылі, што яна гарыць як фанэра, аднак у спавутым фільме сыпалі: «Броня крепка и танки наши быстры...» Рэшткаў салдатаў у машыне не знайшлі. Зьбярогся толькі боекомплект: 70 снарадаў і 2.000 патронаў. Машыну хаваюць у адным з гаражных боксаў мясцовага прадпрыемства электрасетак. Танк ачышчаюць ад іржаўчыны, паднаўляюць вонкавы выгляд, фарбуюць. Робяць гэта чамусьці патаемна. На гэты шклоўцы маюць не-

калькі версію.

Магчыма, што танк будзе прадстаўлены гарадзянам пад 9 Мая як урачысты сюрпрыз. Ня выключана, што арганізуецца ідэялігіна перадача яго ў дзяржаўны музей... Праўда, большасць мясцовых людзей мяркуе, што рарытэцны танк будзе проста выгата праддзены, магчыма, нават за мяжу. Гэтае меркаваньне заснаванае на тым, што шклоўцы лепш за іншых ведаюць маральны ўзровень сваіх вылучэнцаў, якія займаюць зараз высокія месцы ў дзяржаве.

Уласная інфармацыя

